

SSAD

Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi

ISSN: 2587-2621

Volume 2 Issue 2, July 2018

FINANSAL OKURYAZARLIK: SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Financial Literacy: An Emprical Analysis On Süleyman Demirel University Students

Turan KOCABIYIK*

Türker TEKER**

Öz: Bu çalışmanın amacı, Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini keşfetmektir. Çalışma Isparta ilini kapsamaktadır. Süleyman Demirel Üniversitesi'nde 2017 yılında gerçekleştirilen bu araştırmaya 708 öğrenci katılmıştır. Kullanılan anketin güvenilirlik katsayısı 0,76'dır. Anketlerin frekans ve yüzde dağılımları bulunmuştur. Ardından verilerin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek üzere normallik dağılımı incelenmiş ve Mann-Whitney U testi gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya göre anket sorularına verilen cevapların büyük bir bölümü cinsiyete göre farklılık içermektedir. Cinsiyete göre farklı dağılım gösteren neredeyse tüm sorularda, erkekler kadınlara göre daha başarılıdır ve 'Fikrim Yok' seçeneğinin yer aldığı tüm sorularda kadınlar erkeklere göre daha yüksek yüzde ile bu seçeneği işaretlemiştir. Annelerin eğitim durumu finansal okuryazarlık düzeyini pek etkilemezken iktisadi ve idari programlarda okuyan öğrenciler diğer programlarda okuyan öğrencilere göre daha başarılıdır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Okuryazarlık, Mann-Whitney U, Finansal Bilgi

JEL Sınıflandırma Kodları: D14, A20, G0

* Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Bankacılık ve Finans Bölümü
turankocabiyik@sdu.edu.tr

** Arş. Gör., Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Bankacılık ve Finans Bölümü
turkerteke@sdu.edu.tr

Abstract: The aim of this study is to explore the financial literacy level of Süleyman Demirel University students. 708 students participated in this research which was carried out in Süleyman Demirel University in 2017. The reliability coefficient of the questionnaire is 0,76. The frequency and percentage distributions of the questionnaires were found. Then the normality distribution was examined and the Mann-Whitney U test was performed to see if the data differed according to the demographic characteristics. According to the survey, large part of the answers given to the questionnaire has difference according to sex. Men are more successful than women in almost all the questions that are distributed according to sex. And in all questions involving the “No Idea” option, women marked this option with a higher percentage than men. Educational status of the mothers doesn't have big effect for the level of financial literacy, on the other hand students in economic and administrative programs are more successful than those in other programs.

Key Words: Financial Literacy, Mann-Whitney U, Financial Information

JEL Classification Codes: D14, A20, G0

Giriş

Toplumun gelir ve gider hesabını yaparken, parasını harcarken, tasarruf ederken doğru karar vermelerine imkân sağlayacak bilgi ve güce sahip olmaları çok önemlidir. Gelir gider denkleğinin öneminin yanı sıra gelirin bir bölümünün tasarrufa ayrılması, birikimlerin ekonomik sistem içine girmesi beklenmektedir. Bütün bu konularda insanların doğru karar verebilmeleri için sahip olmaları gereken bilgilere finansal okuryazarlık denmektedir.¹ Hane halkı tasarruflarının doğru yatırım araçlarına yönlendirilmesi refah seviyelerini artıracaktır. Ayrıca fon kullanımında alternatif araçlar konusunda bilgi sahibi olmak maliyetlerin azaltılmasını sağlayabilir.

Finansal okuryazarlığın önemi son dönemde güncel ekonomik konularda bir kez daha ortaya çıkmıştır. Dünyada gelişmiş ülkelerde uzun yıllardır var olan bireysel emeklilik sisteminin Türkiye’de katılımcıların ilgisini çok fazla çekmemiş olması sonucunda 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla bireysel emeklilik sisteminde otomatik katılım uygulamasına geçilmiş ve hem özel sektör hem de devlet çalışanları maaşlarının belirli oranlarında kesinti yapılarak sisteme dahil edilmiştir. Yüksek devlet katkısı, bireysel emeklilik şirketi seçimi ve portföy seçiminde kolaylıklara rağmen, kısa süre içerisinde cayma oranlarının yüksek seviyelere ulaşması, finansal varlıkların ve sistemlerin herkese anlatılması ve tanıtılmasının ne denli önemli olduğunu ortaya koymuştur. Haziran 2017 itibarıyla otomatik katılımda cayma oranlarının %45’i bulunduğu, daha önceden bireysel emeklilik poliçesi olup bu sebeple ikinci bir bireysel emeklilik yatırımı istemediği için iptal edenler dışarıda tutulduğunda cayma oranlarının yine %38 düzeyinde olduğu, bu oranın çok yüksek bir oran olarak gözüktüğü Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek tarafından ifade edilmiştir. Yatırım kuruluşları tarafından yeterli tanıtımın ve çalışmanın halka ulaştırılmadığı yine Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek tarafından vurgulanmış, hem çalışanların hem işverenlerin sistem hakkında bilgilendirilmesi gerektiği, sistemden çıkanların cayma nedenlerinin belirlenmesi konusunda hükümetin de tedbir ve çalışmalarının devam ettiği ifade edilmiştir.²

Borsa İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı Himmet Karadağ, Türkiye’de bireysel küçük yatırımcıların borsadan uzak durma sebeplerini anlatırken; insanların bazı hususlarda çekindiğine dikkat çekmiştir. Borsada işlem gören gayrimenkul yatırım fonlarını ve sertifikalarını borsa yatırımcısının bildiğini fakat asıl hedef kitlenin konut yatırımcısı olduğunu ifade eden Karadağ, hedef kitleye ulaşmakta yetersiz kaldıklarını ifade etmiştir.³

¹ Tefik Güngör, Finansal Okuryazarlık, Dünya Gazetesi, 29 Kasım 2017

² Anadolu ajansı, https://www.ntv.com.tr/ekonomi/simsek-memurlarin-yuzde-45i-otomatik-besten-cikti.aKBoKPtBCU-gqIWO4C2yZQ?_ref=infinite, 28 Kasım 2017

³ Yeni şafak Gazetesi, <https://www.yenisafak.com/ekonomi/600-bin-liralik-konut-400-bin-liraya-satiliyor-3089294>, 5 Şubat 2018

Görülmektedir ki finansal okuryazarlık toplumun tüm kesimleri için önemlidir. Ekonomi politikalarının hedeflerine ulaşabilmesinde toplumun finansal okuryazarlık düzeyinin önemi büyüktür. Finansal okuryazarlık düzeyinin yükseltilmesinde eğitim kurumlarının rolü oldukça önemlidir. Bu çalışma ile Süleyman Demirel Üniversitesi'nde farklı bilim dallarında eğitim alan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin ölçülmesi amaçlanmıştır.

1. Finansal Okuryazarlık Kavramı

Bilgiye erişimin kolay ve bilgi dolaşımının bu denli hızlı olduğu bir ortamda hemen herkes gün içerisinde ekonomi ya da finans ile ilgili haberlere, bilgi veya rakamlara maruz kalmaktadır. Bazen sahip olduğumuz yatırımların durumunu takip etmek için kendi isteğimizle, bazen de internet, gazete, televizyon gibi mecralarda istemeden de olsa finans terimleriyle karşılaşmaktayız. Finansal okuryazarlığı da günlük hayatta karşılaşmakta olduğumuz bu finansal kavramların temel anlamlarını anlama, algılama yetkinliği olarak tanımlanabilir. Literatürde finansal okuryazarlıkla ilgili pek çok tanım bulunmaktadır.

Finansal okuryazarlık, bireylerin finans konularında bilgiye dayalı kararlar alabilmesini sağlayan yetkinlik olarak tanımlanmaktadır.⁴ Ayrıca finansal erişim ve okuryazarlık raporuna göre finansal okuryazarlık, bir tüketicinin parayı kullanırken ve yönetirken bilgidan yararlanarak değerlendirme yapmasını ve finansal araçlar hakkında seçim yaparken akılcı kararlar alabilmesini sağlayan beceri ve yetkinlik düzeyidir.⁵ Finansal okuryazarlık aynı zamanda sınırlı finansal kaynaklardan maksimum fayda elde etmek isteyen bireylerin sahip olması gereken bir özelliktir.⁶

2. Literatür Taraması

Literatürde finansal okuryazarlık alanında pek çok çalışma bulunmaktadır. Mercan vd., yapmış oldukları çalışmada insanların eğitim düzeyi ve bilgisayar kullanımı arttıkça ekonomi okuryazarlığı artıyor mu sorusuna cevap aramışlardır. Çalışma sonucunda yüksek lisans mezunlarının, lisans ve lise mezunlarından daha yüksek finansal okuryazarlığa sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.⁷

Er ve arkadaşları, üniversite öğrencilerinin almış oldukları lisans eğitimi ile finansal okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında, eğitim alanları ile finansal bilgi düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu belirlemiştir. Yazarlar çalışmasında, ekonomi ve finans alanında alınan ders sayısı ve ders çeşitliliğinin finansal okuryazarlık düzeyini etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca bu çalışmada da cinsiyetin finansal okuryazarlık düzeyini etkileyen bir faktör olduğu sonucuna ulaşılmıştır.⁸

Sarıgül, 3 farklı üniversiteden 1127 öğrenciye anket uygulayarak finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik bir çalışma yapmıştır. Çalışmanın sonucunda eğitim bilimleri ve sağlık öğrencilerinin diğerlerinden daha düşük finansal okuryazarlığa sahip olduğu sonucunu elde edilmiştir.⁹

Kılıç ve diğerleri, Gaziantep Üniversitesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerini farklı demografik özellikler açısından incelemek amacıyla bir çalışma yapmıştır. Çalışmada öğrencilere anket uygulanmış olup anket sonucunda, erkeklerin kadınlara oranla daha yüksek

⁴ Aylin Alkaya-İbrahim Yağlı, Finansal Okuryazarlık – Finansal Bilgi, Davranış Ve Tutum: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma, Uluslar arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2015, s. 585-599

⁵ Teb-Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye'de Finansal Erişim ve Okuryazarlık, İstanbul 2014

⁶ Selin Coşkun, Üniversite Öğrencilerinin Finansal Davranış Ve Tutumlarının Belirlenmesi: Finansal Okuryazarlık Algıları Üzerine Bir Araştırma, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 2016, s. 2257-2258

⁷ Nuray Mercan vd., Ekonomi Okuryazarlığına Yönelik Ampirik Bir Çalışma, Ekonomi Bilimleri Dergisi, 2012, s. 109 - 118

⁸ Fikret Er vd. Lisans eğitim programlarının finansal okuryazarlık düzeyine etkisinin araştırılması: Türkiye örneği. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2014, s. 113-125.

⁹ Haşmet Sarıgül, A Survey of Financial Literacy Among University Students, Muhasebe ve Finansman Dergisi 2014, s. 207-224

finansal okuryazarlık bilgisine sahip olduğu ortaya konmuştur. Çalışmada öğrencilerin eğitim aldığı fakülteler temel alınarak yapılan karşılaştırmada, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin diğer tüm fakülte öğrencilerinden daha yüksek finansal okuryazarlık oranına sahip olduğu belirlenmiş bu durum öğrencilerin almış olduğu finans derslerinin olumlu bir etkisi olarak yorumlanmıştır.¹⁰ Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada iktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyi tüm fakülteler içinde ancak 10.sırada yer almıştır. En yüksek finansal okuryazarlığın dış hekimliği fakültesinde olduğunu belirtmiştir.¹¹

Biçer ve Altan, yaptıkları çalışmada, finansal okuryazarlık farkındalık eğitimi düzenlenen bir fakültede tamamı bu eğitimi almış 335 öğrenciye bölüm ayırt etmeksizin hazırlanmış oldukları anketi uygulamıştır. Anket sonucunda finansal alanda eğitim alan öğrencilerin diğerlerine oranla finansal okuryazarlık algısının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Finansal okuryazarlık algı seviyesi ile cinsiyet arasında ise anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.¹²

Şamiloğlu ve arkadaşları, öğrencilerin finansal okuryazarlık davranışlarını analiz etmek amacıyla Erciyes Üniversitesi öğrencileri üzerine bir çalışma yürütmüştür. Çalışmada 100 işletme bölümü öğrencisi ve 100 farklı bölüm öğrencisi örneklem alınarak genel, finansal okuryazarlık düzeyleri arasındaki farklar incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, baştan öngörüldüğü şekilde işletme öğrencilerinin diğer öğrencilere göre daha yüksek finansal okuryazarlık bilgisine sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca finansal tanımların bilinirliği konusunda da, “bileşik faiz” tanımı dışında, işletme öğrencilerinin farkındalık düzeyinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.¹³

Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlığını ölçmek amacıyla yapılan çalışmada, lisans ve ön lisans düzeyindeki 428 öğrenciye anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda cinsiyet, yaş, medeni durum gibi kriterler finansal okuryazarlık düzeyi açısından belirgin farklılıklar yaratmazken, İİBF öğrencilerinin diğer katılımcılara göre finansal okuryazarlık açısından özgüvenlerinin daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.¹⁴ Coşkun, finansal okuryazarlık algılarının tutum ve davranışları nasıl etkilediğiyle ilgili Celal Bayar Üniversitesi ön lisans öğrencilerine yönelik bir çalışma yapmıştır. Çalışma sonucunda öğrenciler tarafından bilinirliği en yüksek olan ürünlerin kredi kartı ve vadesiz hesap olduğu ortaya çıkmıştır. Sahiplik açısından incelendiğinde öğrencilerin en çok sahip olduğu finansal ürünlerin de kredi kartı ve vadesiz hesap olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buradan hareketle öğrencilerin genellikle sahip olduğu ürünler hakkında bilgi sahibi olduğu gözlenmiştir.¹⁵ Çinko ve arkadaşları 2017 yılında yaptıkları çalışmalarında, Marmara Üniversitesinin farklı fakültelerindeki öğrencilere yönelik bir anket çalışması yürütmüş, yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye çalışmış, erkeklerin finansal okuryazarlık düzeyinin kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca yapılan t testi ve ANOVA analizi sonucunda finansal okuryazarlık bilgi ve tutum düzeyinin, sınıf, fakülte, gelir, cinsiyet gibi faktörlerden etkilendiğini ortaya koymuştur.¹⁶

¹⁰ Yunus Kılıç vd. Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma., Muhasebe Ve Finansman Dergisi, 2015, s. 129-150.

¹¹ Nahid, Barmaki, Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Hacettepe Üniversitesi Örneği, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü . Ankara, 2015

¹² Enis Baha Biçer-Fatih Altan, Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık ile İlgili Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2016, s. 1501-1517

¹³ Famil Şamiloğlu, Finansal Okuryazarlık Araştırması: Erciyes Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICAFR 16 ÖZEL SAYISI , 308-318.

¹⁴ Serkan Dilek vd., Kastamonu Üniversitesi Öğrencilerinin Ekonomi Okuryazarlığı, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 2016, s. 1865-1878

¹⁵ S.coşkun a.g.e. s.2257-2258

¹⁶ Murat Çinko vd. Financial Literature levels Of university students: An Example Of Marmara University Marmara Business Review, 2017, 2 (1), s. 25-50.

Uluslararası literatürde de finansal okuryazarlık alanında birçok çalışmaya rastlanmaktadır. Murphy yaptığı çalışmada, işletme okuyan öğrencilerin finansal okuryazarlık konusunda diğerlerinden daha fazla bilgi sahibi olduklarını ortaya koymaktadır.¹⁷ Ansong ve Gyensare, Gana'da 250 çalışan üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları çalışmada öğrencilerin yaşının, iş tecrübesinin ve annelerinin eğitim seviyesinin finansal okuryazarlık ile anlamlı ilişki içerisinde olduğu sonucuna ulaşmışlardır.¹⁸ Disney ve Gatherhood tarafından tüketici kredisi kullanan kişilerin finansal okuryazarlıklarını araştırmak amacıyla Birleşik Krallık'ta bir çalışma yapılmıştır. Araştırmanın sonunda, tüketici kredisi kullananların, kullanmayanlara oranla daha düşük finansal okuryazarlık bilgisine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.¹⁹

3. Araştırma

3.1. Veri Seti ve Materyal

Bu çalışmada Kılıç ve arkadaşları tarafından 2015 yılında yapılan "Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma" isimli çalışmada kullanılan ölçekten yararlanılmıştır.²⁰ Araştırma katılımcıları Süleyman Demirel Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan öğrencilerdir. Anketler 2017 yılı boyunca yapılmıştır.²¹ Ankette toplam sekiz bölüm bulunmaktadır. İlk bölümde demografik özellikler sorulmuştur. Takip eden yedi bölümde ise farklı başlıklar altında finansal okuryazarlığı ölçmeyi amaçlayan sorulara yer verilmiştir. Araştırma kapsamında toplam 708 kişiye anket uygulanmıştır. Anketimizde iki adet kontrol sorusu bulunmaktadır. Kontrol sorularına takılan 94 kişinin anketi analize dahil edilmemiş ve 614 öğrenci anketi ile analiz gerçekleştirilmiştir.

3.2. Yöntem

Araştırmaya dahil edilen anketler yüz yüze iletişim yolu ile elde edilmiş ve katılımcılar tesadüfen seçilmiştir. İlk olarak güvenilirlik analizi yapılmış ardından katılımcıların sorulara verdiği cevapların frekans ve yüzde dağılımları bulunmuştur. Ardından demografik özelliklere göre cevapları analiz edebilmek için gruplar arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Bu aşamada ilk olarak verilerin normal dağılım gösterip göstermedikleri test edilmiş, normal dağılım göstermedikleri için deparametrik olmayan testlerden Mann Whitney U testi ile alt gruplar arasında istatistikî olarak anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca Crosstabs testi ile de alt grupların cevapları analiz edilmiştir.

3.3. Ampirik Bulgular

İlk olarak araştırmada kullanılan anketin güvenilirlik analizi gerçekleştirilmiştir. Analizi sonucuna göre Cronbach Alpha değeri 0,758'dir. Bu da ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir.²²

¹⁷ Angela Murphy, Money, money, money: an exploratory study on the financial knowledge of black college students, College Student Journal, 2005, s. 478-488

¹⁸ Abraham Ansong-Michael Asiedu Gyansare, Determinants of University Working Students Financial Literacy at the University of Cape Coast, Ghana, International Journal of Business and Management, 2012, s.126-133

¹⁹ Richard Disney- John Gatherhood, Financial Literacy and Consumer Credit Portfolios, Journal Of Banking and Finance, 2013, s. 2246-2254

²⁰ Y.Kılıç, a.g.e. s.129-150

²¹ Anketlerin uygulanması aşamasında, Bankacılık ve Finansa Araştırma Yöntemleri dersini alan öğrencilerin katkısı vardır.

²² Şeref Kalaycı, SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Ankara 2005

Tablo 1. Güvenilirlik Analizi Sonuç Tablosu

Güvenilirlik Testi	
Cronbach's Alpha	Değişken Sayısı
,758	29

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Erkek	292	47,6	47,6	47,6
	Kadın	322	52,4	52,4	100,0
	Toplam	614	100,0	100,0	

Ankete katılanların %47,6'sını erkekler, %52,4'ünü kadınlar oluşturmaktadır. Ankete katılanların cinsiyetlerinin yaklaşık olarak eşdeğer olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların Bilim Dallarına Göre Dağılımı

Bölüm					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Sosyal Bilimler	219	35,7	36,1	36,1
	Fen Bilimleri	195	31,8	32,1	68,2
	Güzel Sanatlar	21	3,4	3,5	71,7
	Sağlık Bilimleri	132	21,5	21,7	93,4
	Eğitim Bilimleri	40	6,5	6,6	100,0
	Toplam	607	98,9	100,0	
Kayıp	Sistem	7	1,1		
Toplam		614	100,0		

Ankete katılanlar eğitim alanlarına göre incelendiğinde, %35,7'sinin Sosyal Bilimler alanında, %31,8'inin Fen Bilimleri alanında, %21,5'inin Sağlık Bilimleri alanında, %6,5' inin Eğitim Bilimleri alanında, % 3,4'ünün ise Güzel Sanatlar alanında eğitim aldığı görülmektedir. Katılımcıların %35,7'sinin sosyal programlar, % 64,3'ünün ise diğer alanlarda eğitim gördüğü ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Öğretim Türü

Öğretim Türü		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Örgün Öğretim	472	76,9	77,1	77,1
	İkinci Öğretim	140	22,8	22,9	100,0
	Toplam	612	99,7	100,0	
Kayıp	Sistem	2	,3		
Toplam		614	100,0		

Ankete katılan öğrencilerin öğretim türü incelendiğinde 472 kişinin, yani katılımcıların yaklaşık %76,9'unun örgün eğitim, 140 kişinin, yani %22,8'lik orana karşılık gelen kesimin ise ikinci öğretim öğrencisi olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu örgün eğitim öğrencisidir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumu

Anne Eğitim Durumu		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Okuryazar Değil	32	5,2	5,2	5,2
	Okuryazar	48	7,8	7,8	13,0
	İlköğretim	303	49,3	49,3	62,4
	Lise	153	24,9	24,9	87,3
	Üniversite	70	11,4	11,4	98,7
	Lisansüstü	8	1,3	1,3	100,0
Toplam		614	100,0	100,0	

Ankete katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumları incelendiğinde %5,2'sinin okuryazar olmadığı, %7,8'inin sadece okuryazar olduğu, %49,3'ünün ilköğretim mezunu olduğu, %24,9'unun lise mezunu olduğu, %1,4'ünün üniversite mezunu olduğu, %1,3'ünün ise lisansüstü eğitim mezunu olduğu görülmektedir. Kümülatif olarak bakıldığında ankete katılan öğrencilerin annelerinin %62,4'ünün en fazla ilköğretim mezunu olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kredi Kartı Kullanım Durumu

Kredi Kartı Kullanımı		Frekans	Yüzde
Geçerli	Evet	351	57,5
	Hayır	259	42,5
	Toplam	610	100

Ankete katılan öğrencilerin %57,5'i kredi kartı kullanıcısı olduğunu söylemekte iken %42,5'i ise kredi kartı kullanmamaktadır.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin İnternet Bankacılığı Kullanım Durumu

İnternet Bankacılığı Kullanımı		Frekans	Yüzde
Geçerli	Evet	382	62,5
	Hayır	229	37,5
	Toplam	611	100

Ankete katılan öğrencilerin 382'si internet bankacılığı kullanıyorken, 229 öğrenci kullanmadığını, 3 öğrenci de fikrinin olmadığını söylemiştir. Oransal olarak bakıldığında yaklaşık %62'lik bir internet bankacılığı kullanım oranı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 8. Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans -1

Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	449	73,1	73,1	73,1
	Yanlış	41	6,7	6,7	79,8
	Fikrim Yok	124	20,2	20,2	100,0
	Toplam	614	100,0	100,0	

Araştırmaya katılanlardan “Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır” cümlesini değerlendirmeleri istenmiş ve “Doğru”, “Yanlış” ve “Fikrim Yok” seçeneklerinden birisini seçmeleri istenmiştir. Katılımcılardan yukarıdaki soruya doğru yanıt veren yaklaşık 449 kişi % 73'lük bir yüzdeyi oluşturmakta iken yaklaşık %6,7'lik kesim yanlış cevap vermiştir. Ayrıca dikkate değer biçimde yaklaşık 124 kişi konuyla ilgili fikrinin olmadığını beyan etmiştir.

Tablo 9. Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans -2

Enflasyon oranı piyasadaki kredi faiz oranından yüksek ise kredi kullanmak avantajlıdır.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	153	24,9	25,0	25,0
	Yanlış	224	36,5	36,7	61,7
	Fikrim Yok	234	38,1	38,3	100,0
	Toplam	611	99,5	100,0	
Kayıp	Sistem	3	,5		
Toplam		614	100,0		

Enflasyon oranının kredi faizlerinden daha yüksek olduğu bir ortamda kredi faizlerinin düşük olduğu söylenebilir. Ankete katılanların %24,9'u yani yaklaşık 4'te 1'i bu soruya doğru cevap verirken, %36,5'i yanlış cevap vermiş , % 38'i ise fikri olmadığını belirtmiştir.

Tablo 10. Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans -3

Borsalarda sadece hisse senedi alım-satımı yapılmaktadır.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	136	22,1	22,2	22,2
	Yanlış	295	48,0	48,1	70,3
	Fikrim Yok	182	29,6	29,7	100,0
	Toplam	613	99,8	100,0	
Kayıp	Sistem	1	,2		
Toplam		614	100,0		

Ankete katılanların %22,1'i borsalarda yalnızca hisse senedi satıldığı yönünde görüş bildirirken %48'lik kesim bu bilginin yanlış olduğunu teyit etmiştir. Yaklaşık 182 kişinin fikrim yok cevabı verdiği bu soruya doğru cevap verenlerin sayısı yanlış cevap verenlerin 2 katından fazladır.

Tablo 11. Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans -4

Türkiye'deki menkul kıymetler borsasının adı Borsa İstanbul'dur.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	321	52,3	52,5	52,5
	Yanlış	92	15,0	15,0	67,5
	Fikrim Yok	199	32,4	32,5	100,0
	Toplam	612	99,7	100,0	
Kayıp	Sistem	2	,3		
Toplam		614	100,0		

Ankete katılanların yaklaşık yarısı bu soruya doğru cevap vermiştir. % 15'lik dilime karşılık gelen 92 kişi soruya yanlış cevap verirken, 199 kişi ise "Fikrim Yok" cevabı vermiştir.

Tablo 12. Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans -5

Ons, altın gibi kıymetli madenlerin ölçü birimidir.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	254	41,4	41,6	41,6
	Yanlış	65	10,6	10,6	52,2
	Fikrim Yok	292	47,6	47,8	100,0
	Toplam	611	99,5	100,0	
Kayıp	Sistem	3	,5		
Toplam		614	100,0		

"Ons, altın gibi kıymetli madenlerin ölçü birimidir" görüşüne katılanlar ankete katılanların %41,6'sını oluşturarak doğru cevabı verirken, %10,6'lık kesim bunun yanlış bir bilgi olduğunu

söylemiştir. Dikkat çekici şekilde ankete katılanların yaklaşık yarısının (%47,6) cevabı ise “fikrim yok” olmuştur.

Tablo 13. Bireysel Bankacılık-1

Tüm bankalar aynı işlem ücretleri ile çalışırlar.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	74	12,1	12,1	12,1
	Yanlış	491	80,0	80,0	92,0
	Fikrim Yok	49	8,0	8,0	100,0
	Toplam	614	100,0	100,0	

Ankete katılanların yüksek düzeyde doğru cevap verdiği sorulardan biri olan bu soruya katılımcıların yaklaşık %80’i doğru cevap vermiştir. Yalnızca %12’si yanlış cevap verirken 49 kişi ise fikrinin olmadığını söylemiştir.

Tablo 14. Bireysel Bankacılık-2

IBAN, uluslararası banka hesap numarasıdır.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	499	81,3	81,3	81,3
	Yanlış	61	9,9	9,9	91,2
	Fikrim Yok	54	8,8	8,8	100,0
	Toplam	614	100,0	100,0	

Ankete katılanların %81,3’ü bu soruya doğru cevap vererek IBAN’ın uluslararası banka hesap numarası olduğunu onaylarken 61 kişi yanlış cevap vermiştir. 54 kişinin ise konuyla ilgili fikri yoktur. Katılımcılar arasında bilinirlik düzeyi en yüksek olan kavramlardan biri IBAN olarak ön plana çıkmıştır.

Tablo 15. Bireysel Bankacılık-3

EFT, aynı bankadaki hesaplar arasında para transferi yapmak için kullanılır.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	315	51,3	51,5	51,5
	Yanlış	215	35,0	35,1	86,6
	Fikrim Yok	82	13,4	13,4	100,0
	Toplam	612	99,7	100,0	
Kayıp	Sistem	2	,3		
Toplam		614	100,0		

Bu soruya verilen cevaplara bakıldığında ankete katılanların EFT ve Havale kavramları arasındaki farkı tam olarak bilmediği görülmektedir. Aynı bankadaki hesaplar arasında yapılan

para transferi işlemi havale olarak adlandırılmasına rağmen ankete katılanların %51,3'ü EFT'nin aynı banka içinde yapılan bir işlem olduğunu düşünerek cevap vermişlerdir. Soruya doğru cevap verenler %35'lik bir grubu oluştururken 82 kişi ise konuyla ilgili fikrim yok cevabını tercih etmiştir.

Tablo 16. Bireysel Bankacılık-4

İnternet bankacılığı yardımıyla kredi başvurusu yapılabilir.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	472	76,9	77,1	77,1
	Yanlış	65	10,6	10,6	87,7
	Fikrim Yok	75	12,2	12,3	100,0
	Toplam	612	99,7	100,0	
Kayıp	Sistem	2	,3		
Toplam		614	100,0		

Ankete katılanların büyük kısmının bu konuyla ilgili bilgi sahibi olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Soruyu cevaplayanların %76,9'u doğru cevap verirken sadece 65 kişi (%10,6) yanlış cevap vermiştir.

Tablo 17. Bireysel Bankacılık-5

İnternet bankacılığı yardımıyla hisse senedi alım satım işlemleri yapılabilir.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	305	49,7	49,7	49,7
	Yanlış	118	19,2	19,2	68,9
	Fikrim Yok	191	31,1	31,1	100,0
	Toplam	614	100,0	100,0	

Günümüzde İnternet bankacılığı aracılığıyla kredi başvurusu yapılabilir. Ankete katılanların %49,7 si doğru cevabı verirken, % 19,2'si ise yanlış cevabı vermiştir. Konuyla ilgili fikri olmayan kişi sayısı da 191 (%31,1) olarak görülmektedir.

Tablo 18. Emeklilik ve Sigortacılık-1

SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu), Türkiye'de çalışanların bağlı oldukları sağlık güvencesi kurumudur.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	522	85,0	85,0	85,0
	Yanlış	54	8,8	8,8	93,8
	Fikrim Yok	38	6,2	6,2	100,0
	Toplam	614	100,0	100,0	

Katılımcıların doğru cevap verme oranı en yüksek olan soru, SGK ile ilgili olan bu sorudur. Ankete katılanların %85'i bu soruya doğru cevap vererek SGK'nın çalışanların sağlık güvencesini sağlayan kurum olduğu bilgisini onaylamışlardır.

Tablo 19. Emeklilik ve Sigortacılık-2

Türkiye'de emeklilik yaşı herkes için 65'tir.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	176	28,7	28,7	28,7
	Yanlış	384	62,5	62,5	91,2
	Fikrim Yok	54	8,8	8,8	100,0
	Toplam	614	100,0	100,0	

Türkiye'de emeklilik yaşı işe başlangıç yılı ve cinsiyet gibi kriterlere bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Bu soruya cevap veren 614 kişinin büyük çoğunluğu (%62,5) konuyla ilgili doğru bilgi sahibidir. 176 kişi soruya yanlış cevap vermiş, 54 kişi ise konuyla ilgili fikrinin olmadığını belirtmiştir.

Tablo 20. Emeklilik ve Sigortacılık-3

Bireysel emeklilik sistemi, aylık prim ödemeleri yapılan özel bir emeklilik sistemidir.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	441	71,8	71,9	71,9
	Yanlış	53	8,6	8,6	80,6
	Fikrim Yok	119	19,4	19,4	100,0
	Toplam	613	99,8	100,0	
Kayıp	Sistem	1	,2		
Toplam		614	100,0		

Bireysel emeklilik sisteminin temel tanımıyla ilgili olan soruya ankete katılanların yaklaşık %71,8'i doğru cevap verirken, %8,6'sı ise yanlış cevap vermiştir. 119 kişi ise (%19,4) fikri olmadığını beyan etmiştir.

Tablo 21. Emeklilik ve Sigortacılık-4

Bireysel emeklilik sisteminde emekliliğe hak kazanmak için 10 yıl süreyle katkı payı ödemesi yapmak gerekmektedir.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	265	43,2	43,2	43,2
	Yanlış	62	10,1	10,1	53,3
	Fikrim Yok	287	46,7	46,7	100,0

	Toplam	614	100,0	100,0	
--	--------	-----	-------	-------	--

Bireysel emeklilik sisteminde emeklilik hakkı 10 yıllık prim ödemesi sonunda elde edilmektedir. Ankete katılanların %43,2'si bu konuda doğru cevabı verirken, %10,1'e karşılık gelen 62 kişi yanlış cevap vermiştir. Dikkat çekici olan, ankete katılanların neredeyse yarısına tekabül eden 287 kişinin konuyla ilgili fikrinin olmadığını belirtmesidir.

Tablo 22. Finansal Tablolar-1

Bilanço, belirli bir tarihteki varlıkları, borçları ve özsermayeyi gösterir.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	341	55,5	55,7	55,7
	Yanlış	53	8,6	8,7	64,4
	Fikrim Yok	218	35,5	35,6	100,0
	Toplam	612	99,7	100,0	
Kayıp	Sistem	2	,3		
Toplam		614	100,0		

Ankete katılanların % 55'i soruya doğru yanıt vererek bilançonun tanımı hakkında bilgi sahibi olduğunu gösterirken, %8,6'sı yanlış cevap vermiştir.218 kişi ise fikrim yok cevabı vermiştir. Bu sayı katılımcıların %35,5'ine denk gelmektedir.

Tablo 23. Finansal Tablolar-2

Öz sermaye, toplam varlıklarla borçlar arasındaki farktır.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	302	49,2	49,3	49,3
	Yanlış	105	17,1	17,2	66,5
	Fikrim Yok	205	33,4	33,5	100,0
	Toplam	612	99,7	100,0	
Kayıp	Sistem	2	,3		
Toplam		614	100,0		

Özsermaye kavramının tanımının verildiği bu soruya, ankete katılanların yaklaşık yarısı (%49,2) doğru yanıt verirken, %17,1'i yanlış cevap vermiş, %33,4'ü ise fikri olmadığını söylemiştir.

Tablo 24. Finansal Tablolar-3

Eğer bir bireyin öz sermaye hesabında 9.000 TL ve borç hesabında 8.000 TL varsa bu bireyin toplam varlıkları 17.000 TL'dir.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	208	33,9	33,9	33,9
	Yanlış	213	34,7	34,7	68,7
	Fikrim Yok	192	31,3	31,3	100,0
	Toplam	613	99,8	100,0	
Kayıp	Sistem	1	,2		
Toplam		614	100,0		

Mali tablo bilgisi ölçen bu soruda bilançodaki aktif pasif denklığı sorulmuştur. Borçlar ile özsermaye toplamı toplam pasifi oluşturmaktadır. Toplam pasif toplam varlığa eşit olduğu için de sorunun cevabı “Doğru” olmalıdır. 614 kişi içerisinde bu soruyu doğru cevaplayan 208 kişi tüm katılımcıların yaklaşık %34’ünü oluşturmaktadır.

Tablo 25. Finansal Tablolar-4

Nakit sıkıntısı çeken bir şirket, kesinlikle zarar etmiştir.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	167	27,2	27,2	27,2
	Yanlış	323	52,6	52,6	79,8
	Fikrim Yok	124	20,2	20,2	100,0
	Toplam	614	100,0	100,0	

Bu soru açısından bakıldığında finansal okuryazarlık düzeyi yüksek olan bireylerden istenen cevap ‘yanlış’ cevabıdır. Ankete katılanların % 52,6’sı beklendiği şekilde bu cevabı vermişlerdir. 167 kişi hatalı cevap verirken 124 kişinin ise konuyla ilgili fikri yoktur.

Tablo 26. Yatırım-1

Bir şirketin tahvilini alırsanız o şirkete ortak olmuş olursunuz.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	184	30,0	30,0	30,0
	Yanlış	113	18,4	18,4	48,5
	Fikrim Yok	316	51,5	51,5	100,0
	Toplam	613	99,8	100,0	
Kayıp	Sistem	1	,2		
Toplam		614	100,0		

Tahvil bir borç senedir ve sahibine ortaklık hakkı vermez. Bu nedenle soruda beklenen cevap “Yanlış” seçeneğidir. Bu şekilde cevap verenler toplam katılımcıların yalnızca %18,4’üdür. %30’luk dilime karşılık gelen 184 kişi ise “Doğru” seçeneğini işaretlemiştir. Katılımcıların yarısından fazlası ise konuyla ilgili bilgi sahibi değildir.

Tablo 27. Yatırım-2

Hisse senetlerine yatırım yaptığınızda faiz kazancı elde edersiniz.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	301	49,0	49,2	49,2
	Yanlış	104	16,9	17,0	66,2
	Fikrim Yok	207	33,7	33,8	100,0
	Toplam	612	99,7	100,0	
Kayıp	Sistem	2	,3		
Toplam		614	100,0		

Anket içerisinde yer alan sorular arasında en az doğru cevap verilen sorulardan biri bu sorudur. Hisse senetlerinin faiz getirisi olduğunu düşünenler ve konuyla ilgili fikri olmayanlar birlikte incelendiğinde, katılımcıların %82,7’sini oluşturmaktadır. Yalnızca 104 kişi, hisse senetlerinin faiz getirisi olmadığı cevabını verebilmiştir.

Tablo 28. Yatırım-3

Hisse senedi yatırımı tahvil yatırımına kıyasla daha riskli bir yatırım türüdür.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	188	30,6	30,7	30,7
	Yanlış	87	14,2	14,2	44,9
	Fikrim Yok	338	55,0	55,1	100,0
	Toplam	613	99,8	100,0	
Kayıp	Sistem	1	,2		
Toplam		614	100,0		

Tahviller vade sonunda anapara ve prim ödemeyi vadeden kağıtlar iken, hisse senetleri ise geri ödeme garantisi olmayan, serbest piyasada fiyatları anlık olarak belirlenebilen, tahvile oranla daha riskli yatırım araçlarıdır. Ankete katılanların %31’i soruya “Doğru” diyerek doğru cevap verirken, %14’ü yanlış cevap vermiştir. Ankete katılanların büyük çoğunluğu (%55) ise fikrim yok seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 29. Yatırım-4

Döviz, bir tasarruf aracıdır.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	277	45,1	45,4	45,4

	Yanlış	180	29,3	29,5	74,9
	Fikrim Yok	153	24,9	25,1	100,0
	Toplam	610	99,3	100,0	
Kayıp	Sistem	4	,7		
Toplam		614	100,0		

Soruya doğru cevap verenler ankete katılanların, %45'i iken, yanlış cevap verenler %29'u fikrim yok diyenler ise katılımcıların %25'idir.

Tablo 30. Vergi ve Mevzuat-1

Türkiye'de KDV oranı bütün ürünlerde %18 olarak uygulanmaktadır.					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Doğru	239	38,9	39,0	39,0
	Yanlış	241	39,3	39,3	78,3
	Fikrim Yok	133	21,7	21,7	100,0
	Toplam	613	99,8	100,0	
Kayıp	Sistem	1	,2		
Toplam		614	100,0		

Ankete katılanlardan doğru ve yanlış cevap verenlerin sayılarının yaklaşık olarak aynı olması, katma değer vergisi konusunda bilgi eksikliğini ortaya koymaktadır. Doğru cevap verenler 241 kişi yanlış cevap verenler ise 239 kişidir. 133 kişi ise (%21,7) fikrim yok yanıtını vermiştir.

Tablo 31. Vergi ve Mevzuat-2

Amerikan doları, Euro ve Sterlin arasında en değerli olan para birimi hangisidir?					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	Amerikan Doları	159	25,9	26,0	26,0
	Euro	228	37,1	37,3	63,3
	Sterlin	224	36,5	36,7	100,0
	Toplam	611	99,5	100,0	
Kayıp	Sistem	3	,5		
Toplam		614	100,0		

3 farklı para biriminin değerlerinin karşılaştırıldığı bu soruda, verilen cevaplara bakıldığında, ankete katılanlar arasında Euro ve Dolar konusunda bilgi sahibi olduğu ancak Sterlin'in değeri konusunda birçok katılımcının bilgi sahibi olmadığı fikrine ulaşılabilmektedir. Bu 3 para birimi arasında en değerli ulusal para olan sterlin cevabını verenler katılımcıların %36,5'ini oluştururken, en çok verilen cevap %37 ile Euro olmuştur. Para birimleri arasında en düşük değere sahip olan Dolar ise en az verilen cevap seçeneği olarak ön plana çıkmaktadır. Buradan da çoğunluğun dolar ve Euro ile ilgili fiyat akışını takip ettiği sonucuna ulaşılabilmektedir.

Tablo 32. Matematik ve Faiz Hesaplamaları-1

Tuna Bey, ayda 2000 TL kazanacağı yeni bir işe girmiştir. Her ay 900 TL kira, 350 TL ulaşım gideri, 500 TL mutfak giderleri ve 100 TL giyinme masrafları vardır. Tuna Bey'in 600 TL para biriktirmesi kaç ay sürecektir?					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	1 Ay	9	1,5	1,5	1,5
	2 Ay	19	3,1	3,1	4,6
	3 Ay	54	8,8	8,9	13,5
	4 Ay	421	68,6	69,1	82,6
	Fikrim Yok	106	17,3	17,4	100,0
	Toplam	609	99,2	100,0	
Kayıp	Sistem	5	,8		
Toplam		614	100,0		

Ankete katılanların % 68,6'sı 4 ay diyerek doğru cevap vermiştir. Hatalı cevap verenlerin kümülatif toplamı %13,5 ve fikrim yok diyenlerin oranı %17,3'tür.

Tablo 33. Matematik ve Faiz Hesaplamaları-2

Konut kredisinde aylık faiz oranı %1 ise yıllık faiz oranı ne olmalıdır?					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
	%12 'den az	75	12,3	12,3	12,3
	%12	256	41,9	41,9	54,2
	%12 'den fazla	82	13,4	13,4	67,6
	Fikrim Yok	198	32,4	32,4	100,0
	Toplam	611	100,0	100,0	
	Sistem	3	,5		
Toplam		614	100,0		

Bileşik faiz konusunda okuryazarlığı ölçmeyi amaçlayan bu soruda katılımcıların %32'si fikir belirtmemiştir. 256 kişi %42 oranla %12 demiştir. 75 kişi %12'den az, 82 kişi ise %12'den fazla demiştir.

Tablo 34. Matematik ve Faiz Hesaplamaları-3

Banka hesabınızda 100 TL'niz olduğunu ve faiz oranının yıllık %5 olduğunu varsayın. 1 yıl sonra hesabınızdaki paranın ne kadar olacağını düşünürsünüz?					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
	105 TL 'den az	33	5,4	5,4	5,4
	105 TL	320	52,1	52,6	58,1
	105 TL 'den fazla	107	17,4	17,6	75,7
	Fikrim Yok	148	24,1	24,3	100,0
	Toplam	608	99,0	100,0	
	Sistem	6	1,0		
Toplam		614	100,0		

Ankete katılanların %52,1'i "105 TL" diyerek doğru cevap vermiş olmakla beraber, katılımcıların neredeyse yarısı yanlış cevap vermiş ya da "Fikrim Yok"demiştir. Bu da katılımcıların yarısının basit faiz hesabı bilgisi açısından yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 35. Matematik ve Faiz Hesaplamaları-4

Banka hesabınızda 100 TL mevduatınız olduğunu farz edin. Yıllık faiz oranı %5, enflasyon oranı %6 ise, 1 yıl sonra paranızın alım gücü ne kadar olacaktır?					
		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
	100 TL	27	4,4	4,4	4,4
	100 TL 'den az	200	32,8	32,8	37,2
	100 TL 'den fazla	76	12,5	12,5	49,7
	Fikrim Yok	307	50,3	50,3	100,0
	Toplam	610	100,0	100,0	
	Sistem	4	,7		
Toplam		614			

Seçenekler arasında frekansı en yüksek olan "Fikrim Yok" seçeneği olmuştur. Fikir belirtenlerin büyük çoğunluğu 100 TL'den az diyerek doğru cevabı vermiştir. Dikkat çekici olan nokta, enflasyon ve paranın alım gücü kavramları hakkındaki bu sorunun cevabını bilmeyenler ve yanlış bilenlerin toplamının, tüm katılımcılar içinde %67,2 olmasıdır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklere göre finansal okuryazarlıklarının farklılık gösterip göstermediğini anlamak için bu noktada ya parametrik testlere ya da parametrik olmayan testlere yönelmek gerekmektedir. Verilerin normal dağılım göstermemesi durumunda parametrik olmayan testlere yönelmek gerekir (Kalaycı, 2005). Bu aşamada veri setinin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Hipotezler aşağıda verilmiştir.

H_0 : Veriler normal dağılmaktadır.

H_1 : Veriler normal dağılmamaktadır.

Tablo 36. Normallik Testi

Normallik Testi	Kolmogorov Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır.	,452	586	,000	,571	586	,000
Enflasyon oranı piyasadaki kredi faiz oranından yüksek ise kredi kullanmak avantajlıdır.	,250	586	,000	,794	586	,000
Borsalarda sadece hisse senedi alım-satımı yapılmaktadır.	,249	586	,000	,807	586	,000
Türkiye'deki menkul kıymetler borsasının adı Borsa İstanbul'dur.	,336	586	,000	,712	586	,000
Ons, altın gibi kıymetli madenlerin ölçü birimidir.	,313	586	,000	,700	586	,000
Tüm bankalar aynı işlem ücretleri ile çalışırlar.	,417	586	,000	,612	586	,000
IBAN, uluslararası banka hesap numarasıdır.	,486	586	,000	,490	586	,000
EFT, aynı bankadaki hesaplar arasında para transferi yapmak için kullanılır.	,321	586	,000	,751	586	,000
İnternet bankacılığı yardımıyla kredi başvurusu yapılabilmektedir.	,467	586	,000	,539	586	,000
İnternet bankacılığı yardımıyla hisse senedi alım satım işlemleri yapılabilmektedir.	,318	586	,000	,732	586	,000
SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu), Türkiye'de çalışanların bağlı oldukları sağlık güvencesi kurumudur.	,500	586	,000	,442	586	,000
Türkiye'de emeklilik yaşı herkes için 65'tir.	,344	586	,000	,750	586	,000
Bireysel emeklilik sistemi, aylık prim ödemeleri yapılan özel bir emeklilik sistemidir.	,441	586	,000	,590	586	,000
Bireysel emeklilik sisteminde emekliliğe hak kazanmak için 10 yıl süreyle katkı payı ödemesi yapmak gerekmektedir.	,315	586	,000	,697	586	,000

Bilanço, belirli bir tarihteki varlıkları, borçları ve özsermayeyi gösterir.	,356	586	,000	,679	586	,000
Öz sermaye, toplam varlıklarla borçlar arasındaki farktır.	,310	586	,000	,730	586	,000
Eğer bir bireyin öz sermaye hesabında 9.000 TL ve borç hesabında 8.000 TL varsa bu bireyin toplam varlıkları 17.000 TL'dir.	,223	586	,000	,797	586	,000
Nakit sıkıntısı çeken bir şirket, kesinlikle zarar etmiştir.	,272	586	,000	,801	586	,000
Bir şirketin tahvilini alırsanız o şirkete ortak olmuş olursunuz.	,328	586	,000	,727	586	,000
Hisse senetlerine yatırım yaptığınızda faiz kazancı elde edersiniz.	,311	586	,000	,730	586	,000
Hisse senedi yatırımı tahvil yatırımına kıyasla daha riskli bir yatırım türüdür.	,353	586	,000	,698	586	,000
Döviz, bir tasarruf aracıdır.	,287	586	,000	,770	586	,000
Türkiye'de KDV oranı bütün ürünlerde %18 olarak uygulanmaktadır.	,252	586	,000	,795	586	,000
Amerikan doları, Euro ve Sterlin arasında en değerli olan para birimi hangisidir?	,241	586	,000	,797	586	,000
Tuna Bey, ayda 2000 TL kazanacağı yeni bir işe girmiştir. Her ay 900 TL kira, 350 TL ulaşım gideri, 500 TL mutfak giderleri ve 100 TL giyinme masrafları vardır. Tuna Bey'in 600 TL para biriktirmesi kaç ay sürecektir?	,377	586	,000	,711	586	,000
Konut kredisinde aylık faiz oranı %1 ise yıllık faiz oranı ne olmalıdır?	,273	586	,000	,826	586	,000
Banka hesabınızda 100 TL'niz olduğunu ve faiz oranının yıllık %5 olduğunu varsayın. 1 yıl sonra hesabınızdaki paranın ne kadar olacağını düşünürsünüz?	,330	586	,000	,793	586	,000
Banka hesabınızda 100 TL mevduatınız olduğunu farz edin. Yıllık faiz oranı %5,	,318	586	,000	,761	586	,000

enflasyon oranı %6 ise, 1 yıl sonra paranızın alım gücü ne kadar olacaktır?						
Eğitim Alanı	,418	586	,000	,603	586	,000

a. Lillie fors Significance Correction

Veri setinin significant değerleri incelendiğinde hiçbir değer 0,05'in (%5 anlamlılık düzeyinde) üzerinde olmadığı görülmektedir. Bu da bize verilerin normal dağılmadığını göstermektedir. H_0 hipotezi reddedilmiştir, alternatif hipotez (H_1) reddedilememiştir. Bu bulgular bizi parametrik olmayan testlere yönlendirmektedir. Ankette yer alan demografik soruların yardımıyla veri seti üç alt grupta incelenecektir. Bunlardan birincisi cinsiyete göre ankete verilen cevaplarda istatistiki olarak anlamlı bir fark olup olmadığı, ikincisi annenin eğitim durumuna göre alt gruplar arasında bir fark olup olmadığı ve üçüncüsü ise iktisadi ve idari bilimler alanlarında eğitim görenler ile diğer gruplar (fen bilimleri, güzel sanatlar, sağlık bilimleri ve eğitim bilimleri) arasında fark olup olmadığıdır. Bu aşamada SPSS programı aracılığıyla Mann Whitney U ve Crosstabs testleri yapılmıştır.

H_0 : Öğrencilerin finansal okuryazarlık konulu ankete vermiş olduğu cevaplar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir.

H_1 : Öğrencilerin finansal okuryazarlık konulu ankete vermiş olduğu cevaplar cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

Tablo 37. Cinsiyete Göre Finansal Okur Yazarlık

Cinsiyete Göre Finansal Okur Yazarlık Sonuçları*				Tablosu	
Mann-Whitney U Test Sonuçları*			Sonuç		Tablosu
Hipotez			Sig.	Karar	
1	Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır.		0,000	Hipotez reddedilmiştir.	
2	Enflasyon oranı piyasadaki kredi faiz oranından yüksek ise kredi kullanmak avantajlıdır.		0,000	Hipotez reddedilmiştir.	
3	Borsalarda sadece hisse senedi alım-satımı yapılmaktadır.		0,000	Hipotez reddedilmiştir.	
4	Türkiye'deki menkul kıymetler borsasının adı Borsa İstanbul'dur.		0,000	Hipotez reddedilmiştir.	
5	Ons, altın gibi kıymetli madenlerin ölçü birimidir.		0,000	Hipotez reddedilmiştir.	
6	Tüm bankalar aynı işlem ücretleri ile çalışırlar.		0,199	Hipotez kabul edilmiştir.	
7	IBAN, uluslararası banka hesap numarasıdır.		0,995	Hipotez kabul edilmiştir.	
8	EFT, aynı bankadaki hesaplar arasında para transferi yapmak için kullanılır.		0,122	Hipotez kabul edilmiştir.	
9	İnternet bankacılığı yardımıyla kredi başvurusu yapılabilmektedir.		0,180	Hipotez kabul edilmiştir.	
10	İnternet bankacılığı yardımıyla hisse senedi alım satım işlemleri yapılabilmektedir.		0,000	Hipotez reddedilmiştir.	
11	SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu), Türkiye'de çalışanların bağlı oldukları sağlık güvencesi kurumudur.		0,021	Hipotez reddedilmiştir.	
12	Türkiye'de emeklilik yaşı herkes için 65'tir.		0,003	Hipotez reddedilmiştir.	

13	Bireysel emeklilik sistemi, aylık prim ödemeleri yapılan özel bir emeklilik sistemidir.	0,254	Hipotez kabul edilmiştir.
14	Bireysel emeklilik sisteminde emekliliğe hak kazanmak için 10 yıl süreyle katkı payı ödemesi yapmak gerekmektedir.	0,245	Hipotez kabul edilmiştir.
15	Bilanço, belirli bir tarihteki varlıkları, borçları ve özsermayeyi gösterir.	0,020	Hipotez reddedilmiştir.
16	Öz sermaye, toplam varlıklarla borçlar arasındaki farktır.	0,135	Hipotez kabul edilmiştir.
17	Eğer bir bireyin öz sermaye hesabında 9.000 TL ve borç hesabında 8.000 TL varsa bu bireyin toplam varlıkları 17.000 TL'dir.	0,000	Hipotez reddedilmiştir.
18	Nakit sıkıntısı çeken bir şirket, kesinlikle zarar etmiştir.	0,537	Hipotez kabul edilmiştir.
19	Bir şirketin tahvilini alırsanız o şirkete ortak olmuş olursunuz.	0,024	Hipotez reddedilmiştir.
20	Hisse senetlerine yatırım yaptığınızda faiz kazancı elde edersiniz.	0,000	Hipotez reddedilmiştir.
21	Hisse senedi yatırımı tahvil yatırımına kıyasla daha riskli bir yatırım türüdür.	0,000	Hipotez reddedilmiştir.
22	Döviz, bir tasarruf aracıdır.	0,881	Hipotez kabul edilmiştir.
23	Türkiye'de KDV oranı bütün ürünlerde %18 olarak uygulanmaktadır.	0,005	Hipotez reddedilmiştir.
24	Amerikan doları, Euro ve Sterlin arasında en değerli olan para birimi hangisidir?	0,000	Hipotez reddedilmiştir.
25	Tuna Bey, ayda 2000 TL kazanacağı yeni bir işe girmiştir. Her ay 900 TL kira, 350 TL ulaşım gideri, 500 TL mutfak giderleri ve 100 TL giyinme masrafları vardır. Tuna Bey'in 600 TL para biriktirmesi kaç ay sürecektir?	0,002	Hipotez reddedilmiştir.
26	Konut kredisinde aylık faiz oranı %1 ise yıllık faiz oranı ne olmalıdır?	0,000	Hipotez reddedilmiştir.
27	Banka hesabınızda 100 TL'niz olduğunu ve faiz oranının yıllık %5 olduğunu varsayın. 1 yıl sonra hesabınızdaki paranın ne kadar olacağını düşünürsünüz?	0,000	Hipotez reddedilmiştir.
28	Banka hesabınızda 100 TL mevduatınız olduğunu farz edin. Yıllık faiz oranı %5, enflasyon oranı %6 ise, 1 yıl sonra paranızın alım gücü ne kadar olacaktır?	0,000	Hipotez reddedilmiştir.

*%5 Anlamlılık düzeyinde incelenmiştir.

Öğrencilerin finansal okuryazarlık konulu ankete vermiş olduğu 28 cevaptan 19 tanesi cinsiyete göre farklılık göstermektedir. 19 soruya verilen cevapların tamamı cinsiyetlere göre incelendiğinde; 12. Soru hariç, tüm sorularda erkekler kadınlara göre daha yüksek yüzdeyle başarılı olmuştur. Bu değerlendirme yapılırken frekans dağılımı değil, erkeklerin kendi içindeki başarı yüzdesi ve kadınların kendi grubu içindeki başarı yüzdeleri esas alınmıştır. Ayrıca dikkat çekici bir diğer durumda "Fikrim Yok" seçeneğinin olduğu tüm sorularda kadınların oranı erkeklerin oranından daha fazladır. Kadınlar yüzdesele olarak erkeklere göre daha kararsızdır. Sermaye piyasası ürünleri ile ilgili 19., 20. ve 21. sorularda finansal okuryazarlık düzeyi çok düşüktür. Bu sorulara doğru cevap verenlerin sayıları hem erkeklerde hem de kadınlarda çok düşük kalmıştır. "Amerikan Doları, Euro ve Sterlin arasında en değerli olan para birimi hangisidir?" sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde erkeklerin %52'sinin kadınların ise %23'ünün soruyu bildiği görülmektedir. Kadınların büyük çoğunluğu, %48, Euro'nun diğer para birimlerinden daha değerli olduğunu düşünmektedir. Bu bölümde Crosstabs analiz

sonuçları sayfa sınırlaması nedeniyle tablolar halinde verilememiş önemli saptamalar dile getirilmiştir.

Annelerin eğitim durumuna göre sonuçlar incelendiğinde;

H₀: Öğrencilerin finansal okuryazarlık konulu ankete vermiş olduğu cevaplar annelerinin eğitim durumuna göre farklılık göstermemektedir.

H₁: Öğrencilerin finansal okuryazarlık konulu ankete vermiş olduğu cevaplar annelerinin eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

Tablo 38. Annenin Eğitim Durumu-Finansal Okuryazarlık İlişkisi

Annelerin Eğitim Durumuna Göre Finansal Okur Yazarlık Sonuç Tablosu			
Mann-Whitney U Test Sonuçları*			
	Hipotez	Sig.	Karar
1	Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır.	0,905	Hipotez kabul edilmiştir.
2	Enflasyon oranı piyasadaki kredi faiz oranından yüksek ise kredi kullanmak avantajlıdır.	0,265	Hipotez kabul edilmiştir.
3	Borsalarda sadece hisse senedi alım-satımı yapılmaktadır.	0,207	Hipotez kabul edilmiştir.
4	Türkiye'deki menkul kıymetler borsasının adı Borsa İstanbul'dur.	0,672	Hipotez kabul edilmiştir.
5	Ons, altın gibi kıymetli madenlerin ölçü birimidir.	0,394	Hipotez kabul edilmiştir.
6	Tüm bankalar aynı işlem ücretleri ile çalışırlar.	0,227	Hipotez kabul edilmiştir.
7	IBAN, uluslararası banka hesap numarasıdır.	0,574	Hipotez kabul edilmiştir.
8	EFT, aynı bankadaki hesaplar arasında para transferi yapmak için kullanılır.	0,308	Hipotez kabul edilmiştir.
9	İnternet bankacılığı yardımıyla kredi başvurusu yapılabilir.	0,586	Hipotez kabul edilmiştir.
10	İnternet bankacılığı yardımıyla hisse senedi alım satım işlemleri yapılabilir.	0,051	Hipotez kabul edilmiştir.
11	SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu), Türkiye'de çalışanların bağlı oldukları sağlık güvencesi kurumudur.	0,049	Hipotez reddedilmiştir.
12	Türkiye'de emeklilik yaşı herkes için 65'tir.	0,447	Hipotez kabul edilmiştir.
13	Bireysel emeklilik sistemi, aylık prim ödemeleri yapılan özel bir emeklilik sistemidir.	0,318	Hipotez kabul edilmiştir.
14	Bireysel emeklilik sisteminde emekliliğe hak kazanmak için 10 yıl süreyle katkı payı ödemesi yapmak gerekmektedir.	0,053	Hipotez kabul edilmiştir.
15	Bilanço, belirli bir tarihteki varlıkları, borçları ve özsermayeyi gösterir.	0,998	Hipotez kabul edilmiştir.
16	Öz sermaye, toplam varlıklarla borçlar arasındaki farktır.	0,870	Hipotez kabul edilmiştir.
17	Eğer bir bireyin öz sermaye hesabında 9.000 TL ve borç hesabında 8.000 TL varsa bu bireyin toplam varlıkları 17.000 TL'dir.	0,246	Hipotez kabul edilmiştir.
18	Nakit sıkıntısı çeken bir şirket, kesinlikle zarar etmiştir.	0,758	Hipotez kabul edilmiştir.

19	Bir şirketin tahvilini alırsanız o şirkete ortak olmuş olursunuz.	0,404	Hipotez kabul edilmiştir.
20	Hisse senetlerine yatırım yaptığımızda faiz kazancı elde edersiniz.	0,220	Hipotez kabul edilmiştir.
21	Hisse senedi yatırımı tahvil yatırımına kıyasla daha riskli bir yatırım türüdür.	0,117	Hipotez kabul edilmiştir.
22	Döviz, bir tasarruf aracıdır.	0,200	Hipotez kabul edilmiştir.
23	Türkiye’de KDV oranı bütün ürünlerde %18 olarak uygulanmaktadır.	0,517	Hipotez kabul edilmiştir.
24	Amerikan doları, Euro ve Sterlin arasında en değerli olan para birimi hangisidir?	0,201	Hipotez kabul edilmiştir.
25	Tuna Bey, ayda 2000 TL kazanacağı yeni bir işe girmiştir. Her ay 900 TL kira, 350 TL ulaşım gideri, 500 TL mutfak giderleri ve 100 TL giyinme masrafları vardır. Tuna Bey'in 600 TL para biriktirmesi kaç ay sürecektir?	0,551	Hipotez kabul edilmiştir.
26	Konut kredisinde aylık faiz oranı %1 ise yıllık faiz oranı ne olmalıdır?	0,074	Hipotez kabul edilmiştir.
27	Banka hesabınızda 100 TL'niz olduğunu ve faiz oranının yıllık %5 olduğunu varsayın. 1 yıl sonra hesabınızdaki paranın ne kadar olacağını düşünürsünüz?	0,740	Hipotez kabul edilmiştir.
28	Banka hesabınızda 100 TL mevduatınız olduğunu farz edin. Yıllık faiz oranı %5, enflasyon oranı %6 ise, 1 yıl sonra paranızın alım gücü ne kadar olacaktır?	0,008	Hipotez reddedilmiştir.

*%5 Anlamlılık düzeyinde incelenmiştir.

Öğrencilerin finansal okuryazarlık konulu ankete vermiş olduğu cevaplardan 28 tanesinden sadece 2 tanesi annelerinin eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir. Bu sonuca göre annelerin eğitim durumları ile verilen cevaplar arasında çok küçük düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir. 11. Soruda annesi lisansüstü mezunu olan öğrencilerin %87,5'i bu soruya doğru cevap verirken annesi okuryazar olanların %72,9'u soruya doğru cevap vermiştir. Paranın satın alma gücü, enflasyon ve faiz kavramlarını ölçen 28. Soruda annesi lisansüstü mezunu olanların %50'si en yüksek oranla soruya doğru cevap vermiştir. Annesi okuryazar olanların %25'i doğru cevap verirken annesi okuryazar olmayanların %41,9'u soruya doğru cevap vermiştir.

Öğrencilerin eğitim alanlarına göre incelenmesi aşamasında öğrenciler sosyal programlardan mezun olanlar ve diğer alanlardan mezun olanlar şeklinde iki grup halinde incelenmiştir. Sosyal programlar ile kastedilen iktisadi ve idari bilimler öğrencileridir. Diğerleri ise fen bilimleri, güzel sanatlar, sağlık bilimleri ve eğitim bilimleridir. Öğrencilerin eğitim alanlarına göre sonuçlar incelendiğinde;

H₀: Öğrencilerin finansal okuryazarlık konulu ankete vermiş olduğu cevaplar eğitim alanlarına göre farklılık göstermemektedir.

H₁: Öğrencilerin finansal okuryazarlık konulu ankete vermiş olduğu cevaplar eğitim alanlarına göre farklılık göstermektedir.

Tablo 39. Eğitim Alanı- Finansal Okuryazarlık İlişkisi

Eğitim Alanına Göre Finansal Okur Yazarlık Sonuç Tablosu			
Mann-Whitney U Test Sonuçları			
	Hipotez	Sig.	Karar
1	Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır.	0,252	Hipotez kabul edilmiştir.
2	Enflasyon oranı piyasadaki kredi faiz oranından yüksek ise kredi kullanmak avantajlıdır.	0,221	Hipotez kabul edilmiştir.
3	Borsalarda sadece hisse senedi alım-satımı yapılmaktadır.	0,302	Hipotez kabul edilmiştir.
4	Türkiye'deki menkul kıymetler borsasının adı Borsa İstanbul'dur.	0,008	Hipotez reddedilmiştir.
5	Ons, altın gibi kıymetli madenlerin ölçü birimidir.	0,346	Hipotez kabul edilmiştir.
6	Tüm bankalar aynı işlem ücretleri ile çalışırlar.	0,703	Hipotez kabul edilmiştir.
7	IBAN, uluslararası banka hesap numarasıdır.	0,925	Hipotez kabul edilmiştir.
8	EFT, aynı bankadaki hesaplar arasında para transferi yapmak için kullanılır.	0,968	Hipotez kabul edilmiştir.
9	İnternet bankacılığı yardımıyla kredi başvurusu yapılabilmektedir.	0,095	Hipotez kabul edilmiştir.
10	İnternet bankacılığı yardımıyla hisse senedi alım satım işlemleri yapılabilmektedir.	0,95	Hipotez kabul edilmiştir.
11	SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu), Türkiye'de çalışanların bağlı oldukları sağlık güvencesi kurumudur.	0,007	Hipotez reddedilmiştir.
12	Türkiye'de emeklilik yaşı herkes için 65'tir.	0,045	Hipotez reddedilmiştir.
13	Bireysel emeklilik sistemi, aylık prim ödemeleri yapılan özel bir emeklilik sistemidir.	0,002	Hipotez reddedilmiştir.
14	Bireysel emeklilik sisteminde emekliliğe hak kazanmak için 10 yıl süreyle katkı payı ödemesi gerekmektedir.	0,064	Hipotez kabul edilmiştir.
15	Bilanço, belirli bir tarihteki varlıkları, borçları ve özsermayeyi gösterir.	0,003	Hipotez reddedilmiştir.
16	Öz sermaye, toplam varlıklarla borçlar arasındaki farktır.	0,061	Hipotez kabul edilmiştir.
17	Eğer bir bireyin öz sermaye hesabında 9.000 TL ve borç hesabında 8.000 TL varsa bu bireyin toplam varlıkları 17.000 TL'dir.	0,231	Hipotez kabul edilmiştir.
18	Nakit sıkıntısı çeken bir şirket, kesinlikle zarar etmiştir.	0,752	Hipotez kabul edilmiştir.
19	Bir şirketin tahvilini alırsanız o şirkete ortak olmuş olursunuz.	0,599	Hipotez kabul edilmiştir.
20	Hisse senetlerine yatırım yaptığımızda faiz kazancı elde edersiniz.	0,064	Hipotez kabul edilmiştir.
21	Hisse senedi yatırımı tahvil yatırımına kıyasla daha riskli bir yatırım türüdür.	0,003	Hipotez reddedilmiştir.

22	Döviz, bir tasarruf aracıdır.	0,02	Hipotez reddedilmiştir.
23	Türkiye’de KDV oranı bütün ürünlerde %18 olarak uygulanmaktadır.	0,784	Hipotez kabul edilmiştir.
24	Amerikan doları, Euro ve Sterlin arasında en değerli olan para birimi hangisidir?	0,947	Hipotez kabul edilmiştir.
25	Tuna Bey, ayda 2000 TL kazanacağı yeni bir işe girmiştir. Her ay 900 TL kira, 350 TL ulaşım gideri, 500 TL mutfak giderleri ve 100 TL giyinme masrafları vardır. Tuna Bey’in 600 TL para biriktirmesi kaç ay sürecektir?	0,585	Hipotez kabul edilmiştir.
26	Konut kredisinde aylık faiz oranı %1 ise yıllık faiz oranı ne olmalıdır?	0,784	Hipotez kabul edilmiştir.
27	Banka hesabınızda 100 TL’niz olduğunu ve faiz oranının yıllık %5 olduğunu varsayın. 1 yıl sonra hesabınızdaki paranın ne kadar olacağını düşünürsünüz?	0,062	Hipotez kabul edilmiştir.
28	Banka hesabınızda 100 TL mevduatınız olduğunu farz edin. Yıllık faiz oranı %5, enflasyon oranı %6 ise, 1 yıl sonra paranızın alım gücü ne kadar olacaktır?	0,891	Hipotez kabul edilmiştir.

*%5 Anlamlılık düzeyinde incelenmiştir.

Öğrencilerin finansal okuryazarlık konulu ankete vermiş olduğu cevaplardan 28 tanesinden 7’si eğitim alanlarına göre farklılık göstermektedir. Sosyal programlarda okuyan öğrencilerin %61’i Türkiye’de menkul kıymet borsasının adının Borsa İstanbul olduğunu bilmiştir. %10 yanlış cevap vermiş %28,9’u ise fikir belirtmemiştir. Sosyal programlar dışında bölümlerde okuyanların %47’si bu soruya doğru cevap vermiştir. Doğru cevap verenler incelendiğinde sosyal programlarda okuyanlar daha yüksek bir yüzde ile soruyu bilmiştir. Sosyal programlarda okuyan öğrencilerin %90,4’ü SGK’nin Türkiye’de çalışanların bağlı olduğu sağlık güvencesi kuruluşu olduğunu bilirken, diğer programlarda okuyanların %82’si bu soruyu doğru cevaplamıştır. Türkiye’de emeklilik yaşının herkes için 65 olmadığını hem sosyal programlarda hem de diğer alanlarda okuyanlar yaklaşık %63 oranında bilmişlerdir. Fikrim yok diyenlerin oranı diğer alanlarda %10,6 iken sosyal programlarda %5,5’tir. Sosyal programlarda okuyan öğrencilerin %79,5’i bireysel emeklilik sisteminin aylık prim ödemeleri yapılan özel bir emeklilik sistemi olduğunu bilirken diğer alanlarda okuyanların %67,8’i doğru cevap verebilmiştir. Sosyal programlarda okuyan öğrencilerin %62,7’si diğer programlarda okuyan öğrencilerin %51,9’u bilançonun belirli bir tarihteki varlıkları, borçları ve özsermayeyi gösterdiğini bilmiştir. Hisse senedi ile tahvilin risk açısından karşılaştırıldığı 21. soruyu, sosyal programlarda okuyan öğrencilerin %38,1’i doğru cevaplayabilirken diğer programlarda okuyanların %26,6’sı doğru cevaplayabilmiştir. Ankete katılanların %55’i bu soru için fikrinin olmadığını belirtmiştir. Sosyal program öğrencilerinin %47,7’si diğer alanlarda okuyanların %59,2’si “Fikrim Yok” demişlerdir. Sosyal programlarda okuyanların %53’ü dövizli bir tasarruf aracı olarak görmüşler ve doğru cevap vermişlerdir. Diğer alanlarda okuyanların %41,2’si soruyu doğru cevaplamıştır. Öğrencilerin finansal okuryazarlık konulu ankete vermiş oldukları cevaplardan eğitim alanlarına göre farklılık gösteren tüm sorularda, sosyal programlarda okuyanlar diğer alanlarda okuyanlara göre daha başarılıdır.

4. Sonuç

Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini tespit etmeye yönelik gerçekleştirilen bu çalışmada demografik sorular dışında yirmi sekiz soru sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevaplar incelenmiş ve toplumun genelinde olduğu gibi üniversite öğrencilerinde de finansal okuryazarlık düzeyi beklentilerin altında kalmıştır. Araştırma anketleri incelendiğinde genel

kültür sayılabilecek finansal kavramlarla ilgili soruların başarı yüzdesi daha yüksektir. Genel kültür bilgisinden teknik bilgiye geçildiğinde ise başarı yüzdeleri düşmektedir. Özellikle sermaye piyasaları ve ticari matematik konularında doğru cevap yüzdeleri düşmüştür. Ankete katılan öğrenciler cinsiyet, annenin eğitim durumu ve eğitim alanı alt grup özelliklerine göre incelenmiştir. Mann-Whitney U test sonuçlarına göre farklı dağılım gösteren sonuçlar ayrı ayrı incelenmiştir. Cinsiyete dayalı farklılık gösteren soru sayısı oldukça fazladır. Bir tanesi hariç tüm bu sorulara erkekler kadınlara oranla daha yüksek yüzde ile doğru cevap vermiştir. Annenin eğitim durumu ile öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri arasında güçlü bir ilişki tespit edilememiştir. Ayrıca iktisadi ve idari bilimler alanında okuyan öğrencilerin ankete vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, diğer alanlarda okuyanlara göre daha başarılı oldukları görülmektedir.

Araştırmada literatür ile benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmanın ölçeğinin alındığı çalışmaya²³ paralel olarak finansal okuryazarlık bilgi düzeyi beklentinin altında kalmış, erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha yüksek finansal okuryazarlığa sahip olduğu belirlenmiş ve en başarılı öğrencilerin İİBF öğrencileri olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha başarılı olması ve en başarılı öğrencilerin İİBF öğrencileri olması literatürdeki birçok çalışmanın sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Üniversitelerde finansal okuryazarlık düzeyinin yükseltilebilmesi için tüm eğitim alanlarında Temel Finansal Okuryazarlık temalı öğrencilerin başarı başarısızlık kaygılarından uzaklaşarak katılabileceği bir ders konmalıdır. Bu ders için kontenjan sınırı konmalı ve iki yönlü iletişim şeklinde ve öğrencilere bankacılık ve sermaye piyasası uygulamaları sunularak anlatılmalıdır.

²³ Y.Kılıç, a.g.e. s.129-150

Kaynakça

- Alkaya, A., & Yağlı, İ. (2015). Finansal Okuryazarlık - Finansal Bilgi, Davranış Ve Tutum: Nevşehir Hacı. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 585-599.
- Anadolu Ajansı , (2017), Şimşek:Memurların % 45'i Otomatik Bes'ten Çıktı, https://www.ntv.com.tr/ekonomi/simsek-memurlarin-yuzde-45i-otomatik-besten-cikti,aKBoKPtBCU-gqIWO4C2yZQ?_ref=infinite, (Erişim Tarihi: 28 Kasım 2017)
- Ansong, A., & Gyensare, M. A. (2012). Determinants of University Working Students Financial Literacy at the University of Cape Coast,Ghana. International Journal of Business and Management, 7 (9), 126-133.
- Barmaki, N. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Hacettepe Üniversitesi Örneği,. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü . Ankara.
- Biçer, E. B., & Altan, F. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık ile İlgili Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi , 1501-1517.
- COŞKUN, S. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Davranış Ve Tutumlarının Belirlenmesi: Finansal Okuryazarlık Algıları Üzerine Bir Araştırma. İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi , 2257-2258.
- Çinko, M., Avcı, E., Ergun, S., & Tekçe, M. (2017). Financial Literature Levels Of University Students: An Example Of Marmara University. Marmara Business Review, 2 (1), 25-50.
- Dilek, S., Küçük, O., & Eleren, A. (2016). Kastamonu Üniversitesi Öğrencilerinin Ekonomi Okuryazarlığı. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5 (7), 1865-1878.
- Disney, R., & Gatherhood, J. (2013). Financial LITERACY and Consumer Credit Portfolios. Journal Of Banking and Finance , 2246-2254.
- Er, F., Temizel, F., Özdemir, A., & Sönmez, H. (2014). Lisans eğitim programlarının finansal okuryazarlık düzeyine etkisinin araştırılması: Türkiye örneği. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14 (4), 113-125.
- Güngör, T. (29 Kasım 2017), " Finansal Okuryazarlık" Dünya Gazetesi
- Kalaycı, Şeref, SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Asil Basım Yayın Dağıtım, Ankara 2005
- Kılıç, Y., Ata, H., & H.Seyrek, İ. (2015). Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma,. Muhasebe Ve Finansman Dergisi (66), 129-150.
- MERCAN, N., Oyur, E., Altınay, A., & Aksanyar, Y. (2012). Ekonomi Okuryazarlığına Yönelik Ampirik Bir Çalışma. Ekonomi Bilimleri Dergisi.
- Murphy, A. (2005). Money, money, money: an exploratory study on the financial knowledge of black college students. College Student Journal , 478-488.
- Sarıgül, H. (2014, Ekim). A Survey of Financial Literacy Among University Students. Muhasebe ve Finansman Dergisi, 207-224.
- Şamiloğlu, F., Kahraman, Y. E., & Bağcı, H. (2016). Finansal Okuryazarlık Araştırması: Erciyes Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICAFR 16 ÖZEL SAYISI , 308-318.
- Teb-Boğaziçi Üniversitesi. (2014). Türkiye'de Finansal Erişim ve Okuryazarlık. İstanbul.
- Yeni şafak, (2018), <https://www.yenisafak.com/ekonomi/600-bin-liralik-konut-400-bin-liraya-satiliyor-3089294> (Erişim Tarihi: 5 Şubat 2018)